

ב. אמר רבה בר חייה קטוספאה משמיה דרבה: משלם לו דמי חטין, שהרי כך שוים אותם צרורות, לפי שנכללים במכירת החטין. (וזה דוקא לשיטות המחייבות על 'דינא דגרמי'. רשב"ם. ונחלקו ר"י וריב"ם אם אתי גם למ"ד 'דבר הגורם לממון לאו כממון דמי'). ואסור לו להתזיר הצרורות לגרן, שאסור לערב לכתחילה. (וכל זה דוקא בשעומדות לימכר. ריטב"א).

דף צה

קנב. מה דין המכירות באופנים דלהלן, כשנמצא קלקול בחלק מן היין או בכולו:

- א. 'מרתף יין אני מוכר לך'.
- ב. 'מרתף יין אני מוכר לך — למקפה'.
- ג. 'מרתף זה של יין אני מוכר לך'.
- ד. 'מרתף זה של יין אני מוכר לך — למקפה'.
- ה. 'מרתף זה אני מוכר לך'.
- ו. 'מרתף זה אני מוכר לך — למקפה'.
- ז. חבית יין אני מוכר לך'.

א. נחלקו רב אחא ורבינא; חד אמר, מקבל עליו הלוקח עשר קוססות למאה. (ולדעה זו, ניתן לפרש משנתנו באופן זה. ראשונים). וחד אמר, אינו מקבל עליו שום יין פגום. (והלכה כדברי המיקל ביניהם (על המוחזק — המוכר), שהלוקח מקבל עליו. חו"מ רל, א. ויש מי שכתב שאם לא שילם עדיין — אין מוציאין ממנו — ההשלמה. ואין כן דעת שאר הפוסקים).

ב. נותן לו יין שכולו יפה. (הראוי למקפה).

ג. נותן לו יין שעדיין נמכר בחנות, הגם שאינו יפה, ואפילו מתחיל כבר להחמיץ, וריחו ריח-חומץ, ואמנם ראוי לשתותו כעת. (אלא שאינו רע ביותר. פוסקים).

ד. הלוקח מקבל עליו עשר חביות קוססות מתוך מאה. (וזהו אוצר ששנו חכמים במשנתנו).

ה. אפילו כולו חומץ — הגיעו. (וה"ה אם לא אמר 'זה' אלא 'מרתף' סתם. ריטב"א, רמ"ה. והרי"ד כתב ש'מרתף' סתם משמע המבנה לבדו ללא שום דבר בתוכו).

ו. הלוקח מקבל עליו עשר חביות קוססות מתוך מאה. (רשב"ם ופוסקים. והריטב"א (מכת"י) כתב שנותן יין קוסס. ע"ש).

ז. נותן לו יין שכולו יפה. (ואם אמר 'חבית זו של יין' דינו כסעיף ג. טור).

דפים צה — צו

קנב. א. כיצד מברכין על יין שהקרים?

ב. כיצד מברכין על התמד?

א. יין שהקרים, שריחו ריח חומץ וטעמו טעם יין — לדעת רב יהודה מברך עליו 'בורא פרי הגפן', מלבד ביין הרע ביותר, (מן הסוג הנמכר בקרנות העיר, ונשתנה מראהו), שמברך עליו 'שהכל'. ולדעת רב חסדא מברך על יין שהקרים 'שהכל'. (וגם נחלקו בדבר ר' יוחנן ור' יהושע בן לוי. וכן נחלקו רב זביד ורב מרי בדעתו של רב יוסף. וכן נחלקו אביי ורבא במקום אחר. ראשונים).

להלכה, מברכין עליו 'בורא פרי הגפן' אלא אם נתקלקל ביותר עד שבני אדם נמנעים מלשתותו מפני חמיצותו, (הגם שאינו בגדר 'חומץ' – שאין מברכין עליו כלל), שאז מברך עליו 'שהכל' – או"ח רד, ג ד.
ב. תנא קמא אמר: מברך 'שהכל', ואחרים אמרו: 'שמרים שיש בהם טעם יין' – מברך 'בורא פרי הגפן'. ובאר רבא את מחלוקתם, כאשר כמות הנוזל שיצא נוספת על כמות המים שהטיל, בשישית, אבל אם לא התוספה הכמות – לדעת כולם מברך 'שהכל', או אם התוסף שליש ('רמא תלתא ואתא ארבע') – ברכתו 'הגפן'.
רבה ורב יוסף אמרו שניהם: אין הלכה כאחרים, וכן הורה ר' חייא בר אבין לרבנן"י. (צו.). (וכן נפסק להלכה, כחכמים).

דף צו

קנ"ד. א. הבודק את החבית (ונמצא יין ראוי) להיות מפריש עליה תרומה, והיה מפריש והולך, ואחר כך נמצא חומץ – מה דין תרומותיו שלמפרע?

ב. המוכר חבית יין לחברו, והחמיצה לאחר ימים מספר – האם המוכר אחראי על כך?

א. לר' יוחנן: שלשה ימים ראשונים – ודאי יין, (וכל תרומותיו באותם הימים – עלו לו), מכאן ואילך – ספק. ולר' יהושע בן לוי: שלשה ימים אחרונים – ודאי חומץ, מכאן ולהלן – ספק. ותורף מחלוקתם בדין יין שריחו חומץ אם דינו כיון או כחומץ. (ואפילו לחכמים הסוברים יין וחומץ מין אחד הם, כיון שהתכוין להפריש מן היין ונמצא חומץ – אין תרומתו תרומה. תוס' לעיל פד: וש"ד).

הלכה כר' יוחנן. (רשב"ם וש"פ. או משום דלדומאי אף ריב"ל סבר כן, או משום שכן דעת רבא במקום אחר, והלכה כמותו).

ואם עתה החומץ חזק ('חלא סיפקתא'), אמרו דרומאי משום ריב"ל, שודאי היה כבר חומץ בג' ימים אחרונים. (ואין ברור אם ריו"ח חולק על כך. ע' רשב"ם).

ב. לרב – כל ג' ימים ראשונים – ברשות המוכר, (ואע"פ שהלוקח טעמו בשעת הקניה והיה טוב, תולים שמא לא טעמו יפה, וכבר בעת המכירה היה פגום. רשב"ם. וי"א שמדובר שלא טעמו הקונה. ואין חילוק אם שילם מעות או לא שילם. תוס'. ועוד כתבו, שדוקא אם היה היין בקנקן המוכר, אבל העבירו לקנקן הלוקח – שמא קנקניו גרמו להחמצה. וע' בראשונים).

לשמואל – אין המוכר חייב באחריות, (שמא מזלו של הלוקח גרם שיחמיץ במהרה. רשב"ם. או שמא מחמת טלטולו ע"י הלוקח החמיץ. ר"ת). והסיקו הלכה כשמואל. (ואם אמר לו 'למקפה אני צריך' או 'לשתותו מעט מעט', או שכן דרך שתייתו, לזמן מסויים, והחמיץ קודם לכן – היות ונשאר בקנקן המוכר ואין סיבה מסויימת לתלות בגרימת הלוקח – המוכר חייב באחריות. ע' להלן ובפוסקים חו"מ רל,ו).

דף צו

קנ"ה. תמד (שנעשה ע"י שריית שמרי-יין במים) – האם דינו כמים או כיון לענין הדינים דלהלן:

חיוב תרומות ומעשרות בשמרים שלא הופרשו מהם תו"מ; שמרי-מעשר או דמאי; שמרי-תרומה; שמרין מיין של הקדש – קדושת הגוף או קדושת דמים; הכשר לקבלת טומאה; ניסוך על גבי המזבח; קידוש.

אם התוספה הכמות על המים שנתן בשליש, ולדעת אחרים אפילו אם התוספה בשישית (כנוכר לעיל), ויש בו טעם יין – דינו כיון.